

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	1
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

Ägarpolicy

Fastställd av styrelsen för Länsförsäkringar AB
2018-06-13

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	2
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

Innehåll

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund och syfte	4
1.2	Omfattning	5
1.3	Kommunikation och införande	5
2	GRUNDLÄGGANDE FÖRHÅLLNINGSSÄTT	5
3	ÖVERGRIPANDE PRINCIPER FÖR ÄGARSTYRNING	7
3.1	Rösträtt och förslagsrätt på bolagstämmor	7
3.2	Likabehandling av aktieägare	8
3.3	Bolagets styrelse	8
3.4	Revisorer	10
3.5	Ersättningsstruktur och incitamentsprogram till ledande befattningshavare	10
3.6	Kapitalstrukturfrågor	11
3.7	Aktielån	12
3.8	Styrelsens ansvar för ESG-frågor	12
4	ÖVERGRIPANDE PRINCIPER FÖR ARBETET MED ANSVARSFULLA INVESTERINGAR	13
4.1	Löpande analys av förvaltares ESG-arbete	13
4.2	Identifiera risker och investeringsmöjligheter utifrån ESG-perspektiv	13
4.3	Brett underlag för bedömning	14
4.4	Principer för ansvarsfullt företagande	14
4.5	Klimatfrågan	14
4.6	Kontinuerlig utveckling inom området	15

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	3
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

5	MEDEL FÖR UTÖVANDE	15
5.1	Ägarutövande	15
5.2	Ansvarsfulla investeringsstrategier	15
5.3	Exkluderingar	16
5.4	I extern förvaltning	16
6	ÅTERRAPPORTERING, UTVÄRDERING OCH TRANSPARENS	17
7	INTRESSEKONFLIKTER	17
8	EFTERLEVNAD	17
9	ÄNDRINGAR	17
	BILAGA 1 TILL ÄGARPOLICY – PRINCIPER, RIKTLINJER OCH INTERNATIONELLA KONVENTIONER ATT BEAKTA I ARBETET	19
	Principer för ansvarsfulla investeringar	19
	Principer och riktlinjer för ansvarsfullt företagande samt internationella konventioner	19

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	4
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Länsförsäkringar utgörs av 23 självständiga, kundägda länsförsäkringsbolag som gemensamt äger Länsförsäkringar AB ("LFAB") med dotterbolag. Länsförsäkringar bedriver verksamhet inom försäkring-, bank-, värdepappers-, fond- och fastighetsförmedlingsområdena. En del i verksamheten är att bedriva kapital- och fondförvaltning, vilket innebär ägande i bolag.

Denna ägarpolicy beskriver hur LFAB-koncernen¹ avser att dels utöva ägarstyrning i de bolag där LFAB-koncernen har ett direkt ägarinflytande, dels bedriva arbetet med ansvarsfulla investeringar.

Fondbolag ska uteslutande handla i fondandelsägarnas gemensamma intresse respektive, avseende alternativa investeringsfonder, i deras investerares² intresse. Detta i enlighet med lagen (2004:46) om värdepappersfonder, Finansinspektionens fondföreskrifter (FFFS 2013:9), Riktlinjer för fondbolags ägarutövande framtagna av Fondbolagens förening, tillämpliga regler för förvaltare av alternativa investeringsfonder och gällande praxis. Denna skyldighet för Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (nedan "Fondbolaget") äger alltid företräde framför vad som stadgas i denna policy vid en potentiell intressekonflikt.

LFAB-koncernens överordnade mål med fond- och kapitalförvaltningsverksamheterna är att säkerställa de åtaganden som respektive bolag inom LFAB-koncernen har gjort gentemot sina kunder. Med begreppet "kunder" avses även fondandelsägare, såvida inget annat uttryckligen anges.

Vidare är det LFAB-koncernens mål att skapa största möjliga värde i förvaltningen av det kapital som förvaltas inom koncernen. Kapitalförvaltningsenheten (nedan "Kapitalförvaltningen") och Fondbolaget ska alltid agera med syfte att långsiktigt uppnå bästa möjliga avkastning i varje portfölj eller fond med hänsyn tagen till respektive placeringsinriktning, riskmandat och målsättning, och arbetet med ansvarsfulla investeringar.

Det ägarinflytande som följer av LFAB-koncernens fond- och kapitalförvaltnings-verksamhet ska primärt främja dessa mål. Ägarpolicyn uttrycker grundläggande förhållningssätt i arbetet, övergripande principer för bolagsstyrning (se avsnitt 3), övergripande principer för arbetet med ansvarsfulla investeringar (se avsnitt 4), samt medel för utövande (se avsnitt 5).

¹ Se avsnitt 1.2 för specifik omfattning inom LFAB-koncernen.

² I det följande används endast "fondandelsägare" som gemensamt begrepp för fondandelsägare och investerare, såvida inte annat följer särskilt av texten.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	5
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

1.2 Omfattning

Denna policy omfattar Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB med dotterbolag, Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB, Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB ("LFAB-koncernen")³. Varje berörd styrelse ska ta del av och godkänna policyn som gällande för sitt bolag. Där så särskilt anges i denna policy, äger sådan del tillämpning på endast nämnt bolag inom LFAB-koncernen.

Denna ägarpolicy omfattar direktägda innehav i noterade aktier- och, i tillämplig utsträckning, direktägda företagsobligationer i noterade och onoterade bolag, andra räntebärande instrument samt övriga placeringstillgångar. Med direktägda innehav avses internt förvaltade portföljer eller fonder, likväl som portföljer eller fonder förvaltade via diskretionära mandat av externa förvaltare. För indirekt ägda innehav (vilket sker via externa fonder och fond-i-fond produkter i olika tillgångsslag, samt derivat) ska ägarpolicyn tillämpas i den utsträckning det är möjligt, främst genom att den ska genomsyra upphandling och regelbunden uppföljning av externa förvaltare.

1.3 Kommunikation och införande

Vd i respektive berört bolag ska informera varje anställd i chefsbefattning om bestämmelserna i denna policy och ansvarar för att policyn införlivas i verksamheten. LFABs Kapitalförvaltning och Fondbolaget ansvarar för att arbetet med ansvarsfulla investeringar integreras i respektive förvaltning.

Policyn gäller från och med dagen då den fastställs av varje berörd styrelse. Policyn finns publikt tillgänglig på Länsförsäkringars hemsida.

2 Grundläggande förhållningssätt

LFAB-koncernen investerar i ett stort antal bolag och andra typer av innehav över hela världen. Investeringarna förvaltas av både interna och externa förvaltare. LFAB-koncernens grundläggande syn är att välskötta bolag är en långsiktigt bättre investering. För att vara långsiktigt hållbara och konkurrenskraftiga bör bolag, likväl som förvaltare, på ett strukturerat sätt hantera risker och möjligheter rörande miljö, sociala och bolagsstyrningsrelaterade frågor ("ESG-frågor"⁴). Denna grundläggande syn ska betonas i ägarstyrningen och i arbetet med ansvarsfulla investeringar, både inför potentiella investeringar och i befintliga innehav, för såväl direkta som indirekta innehav.

³ Länsförsäkringar Bank AB (exklusive Länsförsäkringar Fondförvaltning AB), Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Hypotek AB omfattas inte av denna policy

⁴ ESG-frågor (från engelskans E=environmental, S=social, G=governance)

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	6
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

LFAB har undertecknat och är signatär till de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar, PRI⁵ (se Bilaga 1), och arbetar aktivt med att implementera PRIs principer i ägarstyrningen och förvaltningen.

Det övergripande målet för LFAB-koncernens ägarutövning i direktägda innehav är att tillvarata kundernas gemensamma intresse i ägarfrågor för att investeringen ska kunna ge god avkastning och bidra till en långsiktigt god utveckling av bolagen. Motsvarande synsätt betonas gentemot externa förvaltare och att de ska tillämpa det i sin ägarstyrning.

LFAB-koncernen ser de principer som kommer till uttryck i denna ägarpolicy som generella för ägandet i noterade bolag och en bedömning av inställningen i olika ägarstyrningsfrågor måste göras ur varje enskilt bolags perspektiv utifrån dess situation, branschförutsättningar, etc. LFAB-koncernens dotterbolag beslutar självständigt i frågor som rör röstning i börsbolag, valberedningar och annat ägararbete i placeringsportföljer eller fonder, i enlighet med denna policy.

Röstning på bolagsstämmor och deltagande i valberedningar liksom det hållbarhetsfokuserade påverkansarbetet mot enskilda bolag styrs främst av ägarandel i kombination med investeringens storlek och betydelse i portföljen. LFAB-koncernen röstar främst i svenska bolag men avser även att rösta på bolagsstämmor i utländska bolag utifrån storlek på innehav och där ESG-frågor finns med som agendapunkt. LFAB-koncernen anser att enskilda dialoger och dialoger genom samarbeten med andra investerare är de främsta verktygen för att påverka bolag att agera ansvarsfullt samt att förbättra styrning, hantering och transparens kring ESG-frågor.

LFAB-koncernen anser att öppenhet och god informationsgivning är grunden till en väl fungerande finansmarknad. Genom dialog mellan bolag och dess aktieägare ges förutsättningar för bolags möjligheter till kapitalanskaffning och långsiktigt värdeskapande. Transparens mellan bolag och ägare är därför grundförutsättningar för LFAB-koncernens möjligheter till värdeskapande i kapitalförvaltnings- och fondverksamheten. LFAB-koncernen uppmanar bolag att i ökad utsträckning förhålla sig till och följa frivilliga riktlinjer gällande transparens med ESG-frågor⁶. Vidare uppmanar LFAB-koncernen bolag att följa vedertagna redovisningsstandarder för hållbarhetsarbete⁷.

⁵ Principles for Responsible Investment, www.unpri.org

⁶ Så som frivilliga ESG-riktlinjer för bolag noterade på handelsplatser (exempel Nasdaq Nordic) & riktlinjer från initiativet Task force on climate-related financial disclosure (TCFD) gällande transparens med klimatrisker

⁷ Så som Global Reporting Initiative (GRI) och Sustainability Accounting Standards Board (SASB)

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	7
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

3 Övergripande principer för ägarstyrning

Bolag har lagar, regler, avtal och branschpraxis att följa. Svenska noterade bolag rekommenderas därtill följa svensk kod för bolagsstyrning ("Koden"). Aktiebolagslagen innehåller grundläggande regler om bolagets organisation. I aktiebolagslagen anges vilka organ som ska finnas i bolaget, vilka uppgifter respektive organ har och vilket ansvar de personer har som ingår i bolagsorganen. Koden kompletterar aktiebolagslagen genom att på några områden ställa högre krav men möjliggör samtidigt för bolagen att avvika från dessa om detta i det enskilda fallet skulle anses leda till bättre bolagsstyrning enligt principen "följ eller förklara". Utländska bolag rekommenderas följa de bolagskoder som gäller på de marknader de är noterade på.

3.1 Rösträtt och förslagsrätt på bolagsstämmor

Bolagsstämman är ett bolags högsta beslutande organ och ett viktigt forum för aktieägare att utöva ägarinflytande på.

LFAB-koncernen strävar efter att delta på bolagsstämmor och utnyttja sin rösträtt i bolag där LFAB-koncernen har en betydande ägarandel, har deltagit i valberedning eller där det av andra skäl bedöms vara väsentligt att delta.

LFAB-koncernen bevakar löpande relevanta företagshändelser, inklusive överträdelser mot hållbarhetsprinciper, i de bolag som LFAB-koncernen eller fonderna är ägare i. Ur ägarsynpunkt är bolagsstämmor centrala händelser, varför LFAB-koncernen tar del av och säkerställer att relevant information finns tillgänglig som underlag till analys och röstningsbeslut. Fondbolaget bevakar dessa frågor för fondernas räkning främst med stöd av abonnemang på en extern ägartjänst. När det gäller eventuella extra bolagsstämmor genomförs en bevakning löpande.

Beträffande förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF) ska de utforma lämpliga och effektiva strategier för att fastställa när och hur rösträtter i de förvaltade alternativa investeringsfonderna ska utövas, etc⁸. Eftersom Fondbolaget endast har alternativa investeringsfonder med innehav i andra fonder, så är detta inte tillämpligt i dagsläget. Om Fondbolagets alternativa investeringsfonder skulle inneha rösträtter framöver, kommer Fondbolaget att utforma rutiner för iakttagande av tillämpliga regler för utövande av dessa rösträtter.

⁸ Enligt Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn, artikel 37.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	8
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

3.2 Likabehandling av aktieägare

Likabehandlingsprincipen är en grundpelare inom aktiebolagsrätten. LFAB-koncernen anser att alla ägares lika rättigheter är grunden till en sund kapitalmarknad och att aktieägares möjlighet att rösta på bolagsstämma ska underlättas. Det innebär vidare att företagsspecifika regler eller åtgärder, vilka skulle kunna begränsa aktieägares inflytande, ska undvikas.

LFAB-koncernen verkar för att aktier med samma ekonomiska rätt i bolaget ska behandlas lika i ekonomiskt hänseende. I det svenska systemet finns aktier med olika röstvärde, vanligtvis A- och B-aktier. LFAB-koncernen ställer sig positiva till att minska skillnaderna i rösträtt. Bolag som har aktier med olika röstvärde bör inte genomföra ytterligare åtgärder som stärker de röststarka ägarnas rätt, exempelvis genom riktade nyemissioner av röststarka aktier. LFAB-koncernen stödjer inte åtgärder som innebär att röstskillnader införs. Om ett bolag som endast har en serie av stamaktier föreslår en ändring i bolagsordningen som innebär att en ny serie av stamaktier införs där enda skillnaden mellan de olika aktieserierna är röststyrkan kommer LFAB-koncernen att rösta nej. LFAB-koncernen verkar för att röstsvagare aktieägares rättigheter ska beaktas och inte förfördelas ekonomiskt i samband med uppköpserbjudanden, likvidation av bolag och vid utdelning.

LFAB-koncernen äger aktier i flera tusen bolag. För att förmå aktieägarna att rösta på bolagsstämman förekommer det att bolag ger extra utdelning eller andra förmåner till de aktieägare som röstar på bolagsstämman. LFAB-koncernen motsätter sig detta då det inte är i linje med affärsetiska principer. Vidare är det både dyrt och praktiskt inte möjligt för LFAB-koncernen att rösta i alla bolag.

3.3 Bolagets styrelse

Styrelsens uppgift är att företräda alla aktieägare i styrningen av bolaget. Rätten att föreslå och rösta på styrelseledamöter är grundläggande för aktieägarna. Aktieägare röstar på bolagsstämman om styrelse och ledning ska beviljas ansvarsfrihet.

I svenska bolag tillsätts i regel en valberedning vars uppgift på uppdrag av aktieägarna är att nominera ordförande och ledamöter till styrelsen inför beslut på årsstämman. Valberedningen är även ett beredande organ för beslut i arvodesfrågor till styrelse och revisorer. Valberedningen ska tillvarata alla aktieägares intressen. Valberedningen ska bestå av de största aktieägarna. Som huvudregel ska endast en styrelseledamot, normalt styrelsens ordförande, ingå i valberedningen.

LFAB-koncernens syn är att svenska noterade bolag ska ha en valberedning. LFAB-koncernen deltar normalt sett i valberedningar i de bolag som LFAB-koncernen eller fonderna äger en betydande andel aktier i. Om innehavet i ett bolag där representant för LFAB-koncernen är ledamot i valberedningen minskar så att LFAB-koncernen eller fonderna inte

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	9
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

längre tillhör de större ägarna, ställs platsen i valberedningen till förfogande. Fortsatt deltagande kan dock bli aktuellt på specifik förfrågan.

Processen för valberedningens arbete ska vara transparent. Valberedningsarbete och nominering av ledamöter ska baseras på en strukturerad utvärdering av sittande styrelses arbete och funktion samt bolagets framtida behov. LFAB-koncernen ska arbeta aktivt för att styrelser ska ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende de bolagsstämموvalda ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning ska eftersträvas. Även tillgänglig tid hos ledamöterna och närvaro vid styrelsemöten ska beaktas. Aktieäggande i bolaget uppmuntras av LFAB-koncernen och ledamöter som saknar aktieäggande i bolaget bör motivera det för valberedningen. Kompetens och ansvar för ESG-frågor blir allt viktigare i styrelsens arbete och det bör återspeglas av styrelsens sammansättning. En av styrelsens viktigaste uppgifter är att rekrytera, utvärdera och vid behov entlediga VD. För att skilja rollerna åt bör VD inte föreslås vara ledamot i bolagets styrelse om inte särskilda skäl föreligger. Det bör finnas en god balans mellan beroende och oberoende ledamöter för att säkerställa att minoritetägars intressen tillvaratas. Även styrelsens storlek ska tas i beaktande i syfte att hålla nere antalet ledamöter i de fall bolagets komplexitet inte kräver annat. I arbetet ska även ett särskilt fokus läggas på styrelsens ordförande och den roll denne spelar för styrelsens arbete. Styrelseledamöter ska tillvarata samtliga aktieägares intressen.

Arvode till styrelsen ska vara marknadsmässigt och avspegla styrelsens ansvar och arbetsinsats. Relationen mellan arvode till styrelsens ordförande och övriga ledamöter ska vara rimlig, men samtidigt spegla det extra arbete en ordföranderoll innebär. Särskilt arvode för utskottsarbete kan utgå utifrån bedömd arbetsinsats och ansvar.

Ansvarsfrihet för styrelse och ledning bedöms från fall till fall och anpassas i normalfallet till externrevisorers rekommendation. Ansvarsfrihet kan komma att nekas i särskilda situationer och ska då föregås av noggrann analys av bakomliggande bevekelsegrunder.

LFAB-koncernen anser att som huvudregel ska insiderinformation inte delges ledamöterna av valberedningen. Om en ledamot av valberedningen skulle erhålla insiderinformation är det dennes ansvar att iaktta gällande regler om insiderinformation. Anställda i LFAB-koncernen kan inneha styrelseuppdrag i intressebolag och andra innehav av strategisk karaktär där de är utsedda att representera LFAB-koncernens intressen. Anställda i LFAB-koncernen ska i normalfallet inte föreslås till eller inneha styrelseuppdrag i noterade aktiebolag, vars aktier ingår eller kan komma att ingå i någon fond eller placeringsportfölj.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	10
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

LFAB-koncernens dotterbolag beslutar självständigt i frågor som rör röstning i börsbolag, valberedningar och annat ägararbete i placeringsportföljer eller fonder, i enlighet med denna policy.

3.4 Revisorer

Revisorer utses av bolagets aktieägare och är aktieägarnas kontrollorgan. Valberedningen ska lämna förslag på val av och arvode till revisorer.

LFAB-koncernen anser att transparens kring processen för revisorsval, mandattider och fokus på revisorernas oberoende gentemot bolaget, dess ledning och styrelse är centrala frågor för en tillfredsställande kontrollmiljö. Bolaget bör med vissa tidsintervall byta både revisor och revisionsbolag för att ytterligare säkerställa oberoendet. Revisionsbolagets uppdrag bör i huvudsak bestå av revision. Andra konsulttjänster från revisionsbolaget ska vara begränsade och en redogörelse för dessa sidouppdrag ska lämnas till aktieägarna på bolagsstämman och i årsredovisningen.

3.5 Ersättningsstruktur och incitamentsprogram till ledande befattningshavare

Det är styrelsens ansvar att bolaget har en genomtänkt och ändamålsenlig ersättningsstruktur. Styrelsen ansvarar för att utforma, förklara och utvärdera ledningens ersättningssystem. Vid bolagsstämman fattar aktieägarna beslut om bolagets ersättningspolicy efter förslag från bolagets styrelse.

LFAB-koncernen anser att det ska finnas en ersättningspolicy med övergripande riktlinjer för kompensation till ledande befattningshavare⁹. Ersättning till anställda bör ses som en helhet. Ersättningspolicyn ska innehålla information om villkor för fast lön, rörlig ersättning, andra förmåner, aktierelaterade incitamentsprogram, principer för avgångsvederlag och villkor för pension. Ersättning ska vara skälig, marknadsmässig och väl balanserad i sina olika delar. Rörlig ersättning ska vara prestationskopplad. Rörlig ersättning ska ha fastställda tak relaterade till den fasta lönen. Pensioner ska baseras på den fasta lönen. Rörlig ersättning eller långsiktiga aktierelaterade program ska inte vara pensionsgrundande.

LFAB-koncernen anser vidare att avgångsvederlag ska begränsas till ett visst belopp eller tidsperiod, som i allmänhet inte ska överstiga ett belopp motsvarande den fasta ersättningen för två år.

LFAB-koncernen anser att aktierelaterade incitamentsprogram i vissa fall kan vara ett komplement till övriga ersättningsformer. Styrelsen ansvarar för utformning av

⁹ Med ledande befattningshavare avses den personkrets för vilka bolaget ska särredovisa löner och andra ersättningar enligt årsredovisningslagen (1995:1554), dvs styrelseledamöter, verkställande direktör och samtliga personer i bolagets ledning. Med bolagsledningen avses samma personkrets exklusive styrelseledamöter.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	11
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

incitamentsprogram. I de fall LFAB-koncernen stödjer ett program ska det vara rimligt, mätbart, långsiktigt, ha ett tak och dess utfall baseras på uppnådda prestationer. Prestationen bör inte baseras på allmän börsuppgång utan vara specificerad för att stimulera extraordinära prestationer, som exempelvis mäts genom att nyckeltal för det egna bolaget utvecklas bättre än jämförbara konkurrenter. LFAB-koncernen ser positivt på att prestation baseras på hållbarhetsrelaterade nyckeltal. Om syntetiska konstruktioner väljs ska dess konsekvenser vid alla tänkbara utfall kunna förutses. Incitamentsprogram som inte går att värdera bör heller inte införas. Programmen ska dessutom vara konstruerade så att de innehåller ett monetärt risktagande från mottagaren av instrumenten. Sammanlagd utspädning till följd av aktierelaterade incitamentsprogram bör vid var tid inte överstiga totalt 5 procent (eller ca 1 procent per år). Kostnader för möjliga utfall av programmen ska redovisas i förväg. Incitamentsprogram bör vara anpassat efter bolagets situation, storlek, mognadsfas och finansiella ställning samt ta hänsyn till övriga ersättningar. Vid bolagsstämman fattar aktieägarna beslut om aktierelaterade incitamentsprogram till bolagsledningen.

Bolagets styrelse ansvarar för regelbunden utvärdering av befintlig ersättningsstruktur och aktierelaterade incitamentsprogram. Resultat av genomförd utvärdering ska offentliggöras på bolagets hemsida.

3.6 Kapitalstrukturfrågor

Styrelse och ledning har det huvudsakliga ansvaret för att bolaget har en effektiv och ändamålsenlig kapitalstruktur, som främjar företagets utveckling både på kort och på lång sikt. Bolag har från tid till annan behov av att optimera det egna kapitalet. Detta sker vanligtvis i form av utdelning, emittering av nya aktier eller genom att köpa tillbaka aktier från marknaden. Beslut om utdelning, nyemission och återköp av aktier ska fattas av aktieägarna. Styrelsen ska lämna en tydlig motivering till förslag om förändringar i bolagets kapitalstruktur. LFAB-koncernen stödjer normalt förslag från styrelsen i dessa frågor om de är väl motiverade, rimliga i storlek och tidsbegränsade. Öppna mandat längre än ett år bör inte förekomma.

LFAB-koncernen anser att bolag bör ha en kommunicerad utdelningspolicy. Bolag vars styrelse inte beslutat om en policy för utdelning bör göra detta i syfte att stötta en god kommunikation med sina ägare. Styrelsens förslag till utdelning kan med fördel motiveras mot bakgrund av beslutad utdelningspolicy. Bolag som inte bedömer sig ha möjlighet att investera överskottskapital i verksamheten med tillräcklig avkastning, ska överväga att dela ut detta i form av höjd utdelning eller engångsuttelning. Samtidigt ska bolagets styrelse och ledning alltid säkerställa en fortsatt stark balansräkning för den framtida utvecklingen i bolaget.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	12
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

Nyemissioner kan ske i form av kontantemission, apportemission eller kvittningsemission. Vid apportemission och kvittningsemission saknar aktieägarna företrädesrätt. Kontantemission kan genomföras såväl med som utan avvikelser från företrädesrätten. LFAB-koncernen anser att nyemissioner som huvudregel bör ske som kontantemissioner med företrädesrätt för befintliga aktieägare men avvikelser kan ske om det är motiverat. Vid beslut om nyemissioner ska utspädningseffekten tas i beaktande. Styrelsen ska särskilt motivera och ta hänsyn till den totala utspädningen som kan bli en följd av en kombination av bemyndiganden om t.ex. nyemission, återköp och överlåtelse av egna aktier och incitamentsprogram. Nyemissioner är förknippade med kostnader och styrelsen ska alltid vid en nyemission noga utvärdera andra finansieringsalternativ.

Riktade nyemissioner kan innebära att de som erbjuds att delta i emissionen gynnas på bekostnad av de aktieägare som inte har möjlighet att delta. LFAB-koncernen anser därför att det bör ställas mycket höga krav på proceduren och transparensen kring motiven och prissättningen i de undantagsfall då riktade nyemissioner föreslås. Riktade nyemissioner bör inte enbart avse röststarka aktier. Bemyndiganden att besluta om riktade emissioner ska i normalfallet inte överstiga tio procent av bolagets kapital. LFAB-koncernen ska vara återhållsam med att bifalla generella bemyndiganden om riktade emissioner. LFAB-koncernen accepterar normalt sett allmänna bemyndiganden vid apportemissioner utan företrädesrätt för förvärv av mindre bolag eller fastigheter. Vid apportemissioner ska en grundlig och tydlig värdering publiceras för att aktieägarna ska kunna bedöma emissionsvillkoren i förhållande till de förvärvade tillgångarna.

Inlösen av återköpta egna aktier är ett av flera tillgängliga medel för ett bolag att återföra kapital till aktieägarna. LFAB-koncernen anser att förslag beträffande återköp av egna aktier ska vara väl motiverade och att förutsättningarna för när styrelsen kan utnyttja ett eventuellt bemyndigande ska tydliggöras för aktieägarna. Återköpsmandat får normalt högst uppgå till 10 procent av utestående aktier. Vid beslut om återköp bör likviditeten i bolagets aktie på marknaden beaktas.

3.7 Aktielån

Fondbolaget har enligt fondbestämmelser möjlighet att i viss mån använda aktielån i förvaltningen. Om Fondbolaget överväger att använda aktielån i en fond görs en bedömning i varje enskilt fall om det är lämpligt eller inte ur ett ägarperspektiv.

3.8 Styrelsens ansvar för ESG-frågor

Det är bolagets styrelse som har huvudansvaret för att säkerställa att bolaget identifierar och hanterar ESG-frågor, risker likväl som möjligheter, i sin verksamhet och gentemot anställda, leverantörer och andra nyckelintressenter. LFAB-koncernen ska verka för att bolags åtgärder inom detta område följer de principer för ansvarsfullt företagande som framgår av avsnitt 4.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	13
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

LFAB anser att transparens är en viktig del av arbetet inom ansvarsfulla investeringar och uppmuntrar bolag att årligen redovisa sitt arbete med ESG-frågor.

4 Övergripande principer för arbetet med ansvarsfulla investeringar

LFAB-koncernens arbete med ansvarsfulla investeringar ska genomsyras av ett strukturerat och evidensbaserat arbetssätt, och integreras i förvaltningsprocesser. Utgångspunkten för hur arbetet ska bedrivas utgörs av de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar (PRI¹⁰). Principerna är målinriktade och formulerade enligt följande:

1. Integrera hållbarhetsfaktorer i investeringsanalyser och beslutsprocesser
2. Vara en aktiv ägare
3. Uppmuntra bolag att vara transparenta och rapportera om hur de arbetar med hållbarhetsfrågor
4. Verka för att principerna accepteras och implementeras i finansbranschen
5. Samarbeta med investerare och andra intressenter för att implementera principerna
6. Publikt rapportera hur PRIs principer tillämpas och hur arbetet utvecklas

Investeringsfilosofin inom LFAB-koncernen har utarbetats i syfte att skapa maximalt långsiktigt värde och stipulerar hur kapitalförvaltning ska bedrivas. Arbetet med ansvarsfulla investeringar är en del av LFABs investeringsfilosofi och syftar till att bidra till värdeskapande, specifikt hållbart värdeskapande, sett utifrån finansiella, miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsrelaterade dimensioner. LFAB-koncernen ska arbeta aktivt med att implementera PRIs principer i förvaltningsprocesser.

4.1 Löpande analys av förvaltares ESG-arbete

LFAB-koncernen investerar direkt men i huvudsak indirekt i olika tillgångsslag. LFAB-koncernens förmåga att särskilja externa förvaltare och fonder som bidrar till hållbart värdeskapande från de som inte gör det, och därmed allokera investeringar till de förra, ska säkerställas genom löpande analys av externa förvaltares kapacitet att systematiskt integrera ESG-frågor i investeringsanalys och i ägarstyrning/påverkansarbete.

4.2 Identifiera risker och investeringsmöjligheter utifrån ESG-perspektiv

För LFAB-koncernen är riskhantering och proaktiva hantering av ESG-frågor viktiga principer i arbetet med ansvarsfulla investeringar. En bristfällig hantering av ESG-frågor kan medföra risker - för LFAB-koncernen, externa förvaltare likväl som enskilda bolag – vilket negativt kan påverka investeringsfilosofins syfte och denna policys avsikter.

¹⁰ PRI - Principles for responsible investments ([länk](#))

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	14
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

Vidare utgör identifiering av investeringsmöjligheter, genom att beakta ESG-frågor, och att främja investeringar som bidrar till en hållbar samhällsutveckling ökad betydelse i det framtida arbetet. LFAB-koncernen ska inom ramen för fastställda förvaltningsmål i möjligaste mån framöver sträva efter att bidra till hållbarhetsinriktade internationella överenskommelser, i synnerhet ett urval av FNs Globala Mål¹¹ och Parisavtalet.

4.3 Brett underlag för bedömning

Kapitalförvaltningen och Fondbolaget ska i möjligaste mån utgå från ett brett underlag och analyser från olika parter – förvaltare, analyshus, enskilda bolag, motsvarande – i arbetet med ESG-frågor.

4.4 Principer för ansvarsfullt företagande

LFAB-koncernens medlemskap i FN-initiativet Global Compact (se Bilaga 1) definierar övergripande vad LFAB-koncernen avser med ansvarsfullt företagande, så även i en ägarstyrnings- och förvaltningskontext. Initiativets tio principer täcker områdena mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och antikorruption. Bolag som LFAB-koncernen investerar i direkt och indirekt bör proaktivt hantera dessa områden och agera när överträdelser samt incidenter identifieras.

LFAB-koncernen ska verka för att bolag och förvaltare införlivar Global Compacts principer i strategier, policyer och processer. Vidare ska LFAB-koncernen verka för att bolag och förvaltare arbetar proaktivt med utvalda och för verksamheten relevanta Globala Mål samt väsentliga ESG-frågor.

4.5 Klimatfrågan

Klimatet är det område som LFAB-koncernen prioriterar högst, både utifrån risk- och möjlighetsperspektiv. Klimatriskerna består av fysiska och marknadsrelaterade risker. Marknadsrelaterade risker kan påverka LFAB-koncernen och de bolag som investeringar görs i. Om dessa bolags affärer påverkas av förändrade marknadsförhållanden eller av fysiska klimatförändringar medför det potentiellt även en ökad finansiell risk. Från ett möjlighetsperspektiv finns det investeringsmöjligheter i företag som begränsar klimatförändringar och har lösningar för klimatanpassning. LFAB-koncernens långsiktiga målbild är därför att bli fossilfri

För investeringsportföljerna innebär målbilden ett systematiskt arbete med att reducera fysiska och marknadsrelaterade klimatrisker. Det innebär att både fossila bolag och andra bolag med stora klimatrisker och klimatpåverkan ska analyseras och hanteras. Hanteringen kan ta sin form genom minskad exponeringen och/eller genom att bedriva ett aktivt

¹¹ Information om FNs agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling via ([länk](#))

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	15
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

påverkansarbete. Parallellt är målsättning att öka andelen riktade investeringar som stödjer övergången till ett mer hållbart och klimatsmart samhälle.

4.6 Kontinuerlig utveckling inom området

LFAB-koncernen ska bedriva ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom ansvarsfulla investeringar, mot hållbar kapitalförvaltning. Det syftar till att ytterligare stärka hänsynen till ESG-frågor, jämte finansiella, inom intern och extern förvaltning samt ägarstyrningen.

5 Medel för utövande

Kapitalförvaltningen och Fondbolaget ansvarar för att arbetet med ansvarsfulla investeringar integreras i respektive förvaltning. Därtill samarbetar representanter från Kapitalförvaltningen och Fondbolaget kring ägarutövande och påverkansdialoger, främja bolags transparens kring ESG-frågor, branschpåverkan och deltagande i initiativ, samarbeten med investerare, samt rapportering.

5.1 Ägarutövande

LFAB-koncernen tillämpar olika metoder för att utöva ägarstyrning och bolagspåverkan rörande ägar- och ESG-frågor. För befintliga direktägda innehav bedrivs röstning och deltagande på bolagstämmor. Vidare deltar LFAB-koncernen i utvalda valberedningar.

5.2 Ansvarsfulla investeringsstrategier

Kapitalförvaltningen och Fondbolaget ska tillämpa olika ansvarsfulla investeringsstrategier för att bedriva arbetet inom området. De strategier som i huvudsak tillämpas inom LFAB-koncernen utgörs i nuläget av genomlysning, integration av ESG-frågor i bolagsanalys, ägarstyrning (se avsnitt 3) och påverkansarbete.

Genomlysning och analys av innehav ska göras regelbundet av LFAB-koncernen i syfte att identifiera bolag som misstänks överträda FN Global Compacts tio principer för ansvarsfullt företagande (se detaljer i Bilaga 1) eller anses ha höga risker kopplat till enskilda ESG-frågor och sektorer (exempelvis höga klimatutsläpp och därmed klimatrisker).

Om LFAB-koncernen får kännedom om att ett bolag misstänks överträda principer enligt FN:s Global Compact inleds i regel en analys och dialog med bolaget för att verifiera fakta. Om misstanke bekräftas inleds ett påverkansarbete. Påverkansarbetet bedrivs på egen hand, via externa förvaltare och/eller via externa konsulter. Påverkansarbetet syftar till att bolaget ska upphöra med överträdelsen samt vidtar förebyggande åtgärder. Om påverkansarbetet inte når avsett resultat, en konsekvensanalys visar att olika möjligheter till påverkan har prövats samt att risken bedöms som hög så kan LFAB-koncernen välja att avyttra sitt innehav i bolaget.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	16
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

LFAB-koncernen ska även föra proaktiva dialoger med bolag i syfte att säkerställa att bolag har ett aktivt hållbarhetsarbete och/eller arbetar förebyggande med att hantera identifierade hållbarhetsrisker. Identifierade hållbarhetsrisker kan utgå från LFAB-koncernens analys av portföljinnehav och/eller analyser från externa parter. Prioritering ska göras utifrån ett antal urvalsprinciper, bland annat ägarandel.

5.3 Exkluderingar

LFAB-koncernen kan besluta att exkludera direktägda innehav (via egna portföljer, fonder och diskretionära mandat) utifrån ESG-frågor. Exkluderingsbeslut utifrån ESG-frågor ska fattas på bred grund.

LFAB-koncernen gör inga direkta investeringar i aktier och företagsobligationer i bolag som kan kopplas till kontroversiella vapen (biologiska och kemiska vapen, klusterbomber, personminor samt kärnvapen). Därtill exkluderas gruv- och energibolag som genererar en betydande andel av sin omsättning från förbränningskol utifrån att de anses utgöra en klimatlikväl som finansiell risk. Vidare kan beslut om exkludering fattas om påverkansdialog med bolag rörande ESG-frågor inte når önskvärt resultat.

Så långt det är möjligt försöker LFAB-koncernen påverka externa förvaltare att anamma detta syn- och arbetssätt i enskilda externa fonder.

5.4 I extern förvaltning

LFAB-koncernen anlitar ett stort antal externa förvaltare av noterade och onoterade tillgångar. Arbetet med ansvarsfulla investeringar och hantering av ESG-frågor utgör en del av kravbilden både vid upphandling av nya samt uppföljning av existerande externa förvaltare.

Vid val av nya externa förvaltare av noterade tillgångar ska LFAB-koncernens kriterier kopplat till ansvarsfulla investeringar kunna uppfyllas. Dessa kriterier avseende ansvarsfulla investeringar ska täcka förvaltarens åtagande, agerande och utfall av agerande i specifik fond/mandat. Förvaltares förmåga att arbeta med ansvarsfulla investeringar bedöms utifrån tre perspektiv, både vid upphandling och uppföljning:

- Organisatorisk satsning kring ESG-frågor (bl.a. policyer, styrning, resurser),
- Ägar-/påverkansarbete och röstning,
- Integrering av ESG-frågor i investeringsanalys och beslut.

LFAB-koncernen ska betygsätta och årligen, i första hand för förvaltare av noterade tillgångar, följa upp förvaltarnas arbete med ESG-frågor. En försämring av förvaltares arbete med ansvarsfulla investeringar från en mätperiod till en annan ska leda till att en dialog med förvaltarens inleds. Om ingen förbättring sker trots dialog kan LFAB-koncernen som en sista utväg välja att avyttra sitt innehav i fonden/mandatet.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	17
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

6 Åtterrapporing, utvärdering och transparens

För att säkerställa effektivitet i ägarstyrningen och arbetet med ansvarsfulla investeringar ska så långt som möjligt existerande besluts- och åiterrapporteringsfora användas. Uppföljningen av mål och relaterade nyckeltal inom området ska vara harmoniserad med övrig uppföljning inom LFAB-koncernen. I de fall LFAB-koncernen röstat emot styrelsens eller valberedningens förslag ska särskild motivering dokumenteras. Efter bolagsstämmoperioden ska en utvärdering genomföras av ägarstyrningen och huruvida arbetet skett i linje med gällande policy. Materiella avvikelser från denna policy ska särskilt uppmärksammas.

LFABs hemsida används som kommunikationskanal för att informera olika intressentgrupper, såsom kunder, samhälle och media, om det övergripande hållbarhetsarbetet. På hemsidan publiceras årligen en rapport om arbetet med ansvarsfulla investeringar. Vidare finns information om valberedningar och hur LFAB har röstat på bolagsstämmor, ställningstaganden i enskilda frågor, koldioxidavtryck i Fondbolagets egna fonder samt utvalda institutionella portföljer, och lista på exkluderade bolag. På årlig basis rapporterar LFAB-koncernen till PRI kring hur arbetet med att följa PRIs principer har utvecklats¹².

7 Intressekonflikter

LFAB-koncernen ska söka förhindra att intressekonflikter uppstår i samband med att rösträtten används. LFABs och Fondbolagets styrelse har beslutat om Instruktion för identifiering och hantering av intressekonflikter, vilken inkluderar intressekonflikter avseende användandet av rösträtter. Om en intressekonflikt ändå uppstår ska denna hanteras med öppenhet och professionalism och i enlighet med Instruktion för identifiering och hantering av intressekonflikter.

8 Efterlevnad

Vd och varje anställd i chefsbefattning ansvarar för att detta styrdokument följs och att det finns egenkontroller och rutiner i verksamheten som säkerställer en god intern kontroll.

9 Ändringar

Denna policy ska behandlas och fastställas av styrelsen minst en gång per år även om inga ändringar ska beslutas. Gemensamt ansvar för uppdatering av denna instruktion har chefen för Ansvarsfulla investeringar inom Kapitalförvaltningen och ansvarig för ägarfrågor inom Fondbolaget. Uppdateringar ska i lämplig utsträckning ta hänsyn till beslutade

¹² Rapporten finns tillgänglig på PRIs [hemsida](#)

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	18
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

inriktningsförslag inom Kapitalförvaltningen respektive Fondbolaget, samt till Hållbarhetskommitténs beslut om strategiska hållbarhetsfrågor, som del av det övergripande hållbarhetsarbetet inom LFAB.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	19
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

Bilaga 1 till Ägarpolicy – Principer, riktlinjer och internationella konventioner att beakta i arbetet

Principer för ansvarsfulla investeringar

LFAB-koncernen har undertecknat de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar, PRI¹³, och arbetar aktivt med att implementera PRIs principer i ägarstyrning och förvaltning.

De sex principerna innebär att:

1. Integrera hållbarhetsfaktorer i investeringsanalyser och beslutsprocesser
2. Vara en aktiv ägare
3. Uppmuntra bolag att vara transparenta och rapportera om hur de arbetar med hållbarhet
4. Verka för att principerna accepteras och implementeras i finansbranschen
5. Samarbeta med investerare och andra intressenter för att implementera principerna
6. Rapportera hur PRIs principerna tillämpas och hur arbetet utvecklas

LFAB-koncernens arbete med ansvarsfulla investeringar utgår från Ägarpolicyen och PRIs principer.

Principer och riktlinjer för ansvarsfullt företagande samt internationella konventioner

För att identifiera bolag, där LFAB-koncernen är investerade i, som misstänks/bekräftas överträda internationella konventioner, normer och/eller anses ha höga klimatrisker används information från analyshus för bevakning och genomlysning. Denna så kallade normbaserade genomlysningen utgår från FNs Global Compacts 10 principer avseende mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion, samt de konventioner och de delar av OECD:s riktlinjer för multinationella företag som är relevanta i förhållande till dessa principer. Vidare täcker genomlysningen företag som avviker från konventioner och internationella normer avseende kontroversiella vapen.

Principer, riktlinjer och konventioner som är relevanta per område presenteras nedan. Dessa ligger till grund för och tillämpas av extern part i samband med genomlysningar.

Mänskliga rättigheter

Global Compact Princip 1: Företagen ombeds att stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som de kan påverka; och
Global Compact Princip 2: Försäkra sig om att deras eget företag inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.

¹³ PRI - Principles for responsible investments ([länk](#))

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	20
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13 11.0

OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel IV i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för analysen:

- ILO: Konventionen om ursprungsfolk och stamfolk, 1989
- Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials [ung. Grundläggande principer för användning av våld och tjänstevapen av för polistjänstemän], 1990
- Code of Conduct for Law Enforcement Officials, [ung. Uppförandekod för polistjänstemän], 1979
- Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, 1984
- Konventionen om barnets rättigheter, 1989
- Det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, 2000
- Generalförsamlingens resolution 1803 (XVII) av den 14 december 1962, ”Permanent Sovereignty over Natural Resources” [ung. Permanent suveränitet över naturtillgångar]
- Genèvekonventionen angående krigsfångars behandling, 1949
- Genèvekonventionen angående skydd för civilpersoner under krigstid, 1949
- Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, 1966
- Internationell konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, 1966.
- Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, 1965
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor, 1979
- Den internationella konventionen om migrantarbetares och deras familjemedlemmars rättigheter, 1990
- FN:s flyktingkonvention, 1951
- Första tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter, 1977 (både för mänskliga rättigheter och särskilt inhumana vapen)
- Haagkonventionen, 1907
- FN:s deklaration om ursprungsfolkens rättigheter, 2007
- FN:s konferens om människans miljö
- Vapenhandelsfördraget (eng. Arms Trade Treaty)

Arbetsvillkor

Global Compact Princip 3: Företagen ombeds att upprätthålla föreningsfrihet och ett erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar;

Global Compact Princip 4: avskaffande av alla former av tvångsarbete;

Global Compact Princip 5: avskaffande av barnarbete; och

Global Compact Princip 6: avskaffandet av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	21
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel V i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för analysen:

- ILO: Deklarationen om fundamentala principer och rättigheter på arbetet
- ILO: Konventionen angående avskaffande av tvångsarbete, 1957
- ILO - Konventionen angående diskriminering (anställning och yrkesutövning), 1958
- ILO - Konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951
- ILO: Konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930
- ILO: Konventionen angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948
- ILO: Konventionen avseende arbetstid, 1930
- ILO: Konventionen om fastställande av minimilöner, 1970
- ILO: Konventionen om minimiålder för tillträde till arbete, 1973
- ILO: Konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö, 1981
- ILO: Konvention om förebyggande av allvarliga olyckshändelser inom industrin, 1993
- ILO: Konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951
- ILO: Konventionen angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949
- ILO: Konventionen om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete, 1999
- ILO: Konventionen avseende arbetstid (i industrin), 1919
- ILO: Konvention avseende uppsägning av anställningsavtal, 1982
- ILO: Konventionen angående skydd för arbetstagare mot yrkesrisker i arbetsmiljön (som orsakas av luftföroreningar, buller och vibrationer), 1977
- ILO: Konventionen om 40-timmars arbetsvecka, 1935
- ILO: Konventionen angående tillämpning av principerna för den kollektiva förhandlingsrätten, 1981
- ILO: Konventionen om säkerhet och hälsa vid byggnads- och anläggningsarbete, 1988
- ILO: Konventionen om offentlig arbetsförmedling, 1948
- ILO: Konvention angående löneskydd, 1949
- ILO: Konventionen om migrerande arbetare (reviderad), 1949
- Den internationella konventionen om migrantarbetares och deras familjemedlemmars rättigheter, 1990

Miljö

Global Compact Princip 7: Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker;

Global Compact Princip 8: ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande; och

Global Compact Princip 9: uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel VI i synnerhet.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	22
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Beslutad
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13
						Vers.
						11.0

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för analysen:

- Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall, 1989
- Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, 1998
- Konvention om biologisk mångfald, 1992
- Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar, 2001
- Cartagenaprotokollet om biosäkerhet, 2000
- Kyotoprotokollet till FN:s ramkonvention om klimatförändringar, 1997
- Montrealprotokollet till skydd för ozonskiktet, 1987
- Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar, 1992
- Wienkonventionen för skydd av ozonlagret, 1985
- Världshälsoorganisationens (WHO) ramkonvention om tobakskontroll och tobaksindustrin, 2003
- European Convention on the Protection of animals Kept for Farming Purposes [ung. Europakonventionen gällande skydd av djur som hålls för uppfödning], 1976
- Internationell konvention till förhindrande av förorening från fartyg, 1973/1978
- Internationella konventionen om beredskap vid oljeutsläpp, reaktion och samarbete, 1990
- FN: Rotterdamkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel, 2004
- FN: Stockholmsdeklarationen om människans miljö, 1972
- FN:s havsrättskonvention, 1982
- Konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar, 1979
- Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management, [ung. Den gemensamma konventionen om hantering av förbrukat bränsle och säkerhet gällande radioaktivt avfall], 1997
- FN:s konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar, 1992
- Kärnsäkerhetskonventionen, 1994
- Riokonferensen om miljö och utveckling
- Internationell konvention om reglering av valfångst
- FN:s skogsprinciper
- FN:s konvention om internationell handel med hotade arter av vilda djur och växter
- FN, Minamatakonventionen om kvicksilver
- UNECE, Konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen)
- UNECE, Konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen)
- Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv
- FN:s ökenkonvention (UNCCD)

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	23
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse	2018-06-13	11.0

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	24
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Dreiman Kristofer		Laurén Göran		Styrelse		2018-06-13 11.0

Korruption

Global Compact Princip 10: Företag bör motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel VII i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för analysen:

- FN:s konvention mot korruption, 2003
- OECD-konventionen om bekämpande av bestickning, 1997

Kontroversiella vapen

- Konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) från 1997
- Fördraget om ickespridning av kärnvapen, 1968
- Konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring, 1972
- Konvention om vissa konventionella vapen, 1980
- Konventionen om kemiska vapen, 1993
- Konventionen om klusterammunition, 2008
- Första tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter, 1977 (både för mänskliga rättigheter och särskilt inhumana vapen)